

ประเทศไทย: ถอนฟ้องคดีหมิ่นประมาททางอาญาต่อพุดดิ กางกัน ผู้เชี่ยวชาญอาวุโสด้านสิทธิมนุษยชนของฟอร์ตีฟายไรต์

นักปกป้องสิทธิอาถูกจำคุก 28 ปี จากการทวิต ริทวิต และโพสต์ข้อความ

(กรุงเทพฯ 29 มกราคม 2563) ทางภาษาไทยหรือบริษัทธรรมเกษตร จำกัด ควรถอนฟ้องข้อหาหมิ่นประมาททางอาญาต่อพุดดิ กางกัน และนักปกป้องสิทธิมนุษยชนคนอื่น ๆ ที่ถูกฟ้องเช่นกัน ฟอร์ตีฟายไรต์กล่าวในวันนี้ เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2562 บริษัทธรรมเกษตร จำกัด ฟ้องร้องต่อพุดดิกับศาลอาญากรุงเทพใต้ จากการใช้โซเชียลมีเดีย 14 ครั้งเพื่อแสดงการสนับสนุนนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

“พุดดิเป็นนักปกป้องสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นที่เคารพนับถือ ที่ผ่านมามีมือกับหน่วยราชการและองค์กรภาคประชาสังคม เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิในประเทศไทยและในภูมิภาค” เอมี สมิธ (Amy Smith) ผู้อำนวยการบริหารฟอร์ตีฟายไรต์กล่าว “การดำเนินงานของเธอและคนอื่น ๆ เพื่อปกป้องสิทธิในประเทศไทย ควรได้รับการคุ้มครอง ไม่ใช่ถูกลงโทษ ทางภาษาไทยต้องแสดงจุดยืนต่อการดำเนินคดีเหล่านี้ และป้องกันไม่ให้เกิดการฟ้องคดีที่ปราศจากมูลความจริงเช่นนี้”

คำฟ้องของพุดดิได้ระบุถึงการทวิตข้อความสามครั้ง การริทวิตเก้าครั้ง และการเขียนเฟซบุ๊กสองครั้ง ระหว่างวันที่ 25 มกราคม และ 5 สิงหาคม 2562 บรรดาโพสต์ในโซเชียลมีเดียซึ่งเป็นที่มาของคดีนี้ ล้วนเป็นการแสดงความเห็นสนับสนุนนักปกป้องสิทธิมนุษยชนสุธาวิ วรรณศิริ นานจิน และงามศุภร์ รัตนเสถียร ที่ถูกบริษัทฟ้องร้องในลักษณะคดีที่คล้ายกัน

จากการกระทำ 14 กรรม พุดดิอาจได้รับโทษจำคุกไม่เกิน 28 ปี และ/หรือปรับไม่เกิน 2.8 ล้านบาท จากการละเมิดประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 และ 328 ศาลอาญากรุงเทพใต้ มีกำหนดพิจารณาไกล่เกลี่ยคดีในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2563 และจะมีการไต่สวนมูลฟ้องในวันที่ 2 มีนาคม 2563 หากการไกล่เกลี่ยไม่บังเกิดผล

บริษัทธรรมเกษตร จำกัด ฟ้องคดีทั้งหมดห้าคดีตั้งแต่เดือนตุลาคม 2561 สืบเนื่องจากการทำวิดีโอความยาว 107 วินาทีของฟอร์ตีฟายไรต์เมื่อเดือนตุลาคม 2560 ซึ่งมีเนื้อหาเรียกร้องรัฐบาลไทยให้ยกเลิกการฟ้องคดีหมิ่นประมาททางอาญาต่ออดีตคนงาน 14 คนของบริษัทธรรมเกษตร จำกัด ทางบริษัทได้ดำเนินคดีกับอดีตลูกจ้าง 14 คน ซึ่งเป็นแรงงานข้ามชาติจากเมียนมาทั้งหมด หลังจากพวกเขาฟ้องเรียนกับทางภาษาไทยว่ามีผลกระทบละเมิดสิทธิด้านแรงงาน

ในเดือนมกราคม 2562 ศาลฎีกาสั่งให้บริษัทธรรมเกษตรจ่ายเงินจำนวน 1.7 ล้านบาทเป็นค่าชดเชยให้กับอดีตลูกจ้าง 14 คน เนื่องจากละเมิดพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน

คดีส่วนใหญ่ซึ่งบริษัทธรรมเกษตร จำกัด ฟ้องตั้งตั้งแต่เดือนตุลาคม 2561 เป็นผลมาจากการโพสต์ข้อความหรือการแชร์ข้อความในโซเชียลมีเดียเกี่ยวกับวิดีโอสั้นของฟอร์ตีฟายไรต์ และส่วนใหญ่เป็นการฟ้องคดีต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชนหญิง

“คดีเหล่านี้เป็นปัญหาท้าทายต่อพันธกิจที่ไทยประกาศไว้ว่าจะคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน และการทำงานที่สำคัญของนักปกป้องสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย” เอมี่ สมิธกล่าว “ไม่ควรมีใครถูกลงโทษทางอาญาจากการแชร์ข้อมูลที่เป็นข้อกังวลด้านสิทธิมนุษยชน”

พุทธณี กางกั้น ร่วมงานกับฟอร์ตี้ไฟว์ไรต์ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2558 และได้ร่วมงานกับทางการไทยและภาคประชาสังคม เพื่อสนับสนุนชุมชนผู้ลี้ภัยในประเทศไทยและในภูมิภาค รวมทั้งผู้ลี้ภัยและเหยื่อการค้ามนุษย์ ปัจจุบันเธอยังดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการและกรรมการบริหารขององค์กรภาคประชาสังคมระดับประเทศและสากล ที่ทำงานเกี่ยวกับผู้ลี้ภัย

มูลนิธิศูนย์ข้อมูลชุมชนจะเป็นผู้แทนทางกฎหมายให้กับพุทธณี กางกั้น

ในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2562 หน่วยงาน 89 แห่ง รวมทั้งฟอร์ตี้ไฟว์ไรต์ ได้ยื่น [จดหมายร่วม](#) ถึงนายกรัฐมนตรี ประยุทธ์ จันทร์โอชา กระตุ้นรัฐบาลไทย “ให้ดำเนินการโดยทันที เพื่อให้ต่อต้านและถอนฟ้องคดีของบริษัทธรรมชาติ จำกัด” และจัดทำกฎหมาย “ให้การคุ้มครองอย่างเต็มที่กับคนงาน นักปกป้องสิทธิมนุษยชน และบุคคลอื่น ๆ ไม่ให้ถูกคุกคามด้วยกระบวนการยุติธรรม”

รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 คุ้มครองสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออก เช่นเดียวกับข้อ 19 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights - ICCPR) ซึ่งไทยเป็นภาคี ภายหลังจากเดินทางมาเยือนประเทศไทยเมื่อเดือนเมษายน 2561 คณะทำงานแห่งสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชน ได้ [เรียกร้อง](#) ให้รัฐบาลไทย “ประกันว่าภาคธุรกิจจะไม่ใช้คดีหมิ่นประมาทเป็นเครื่องมือเพื่อขัดขวางการใช้สิทธิและเสรีภาพโดยชอบของผู้ทรงสิทธิที่ได้รับผลกระทบ หน่วยงานภาคประชาสังคม และนักปกป้องสิทธิมนุษยชน” ในวันที่ 17 พฤษภาคม 2561 ผู้ชำนาญการด้านสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติหกคน ได้เผยแพร่ [แถลงการณ์ร่วม](#) เรียกร้องให้รัฐบาลไทย “แก้ไขกฎหมายแพ่งและอาญา รวมทั้งกระบวนการฟ้องคดี เพื่อป้องกันไม่ให้บริษัทใช้กฎหมายหมิ่นประมาทโดยมิชอบ”

ในเดือนธันวาคม 2561 สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ได้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 161/1 ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งอนุญาตให้ศาลสามารถยกฟ้องคดีและห้ามการฟ้องซ้ำ กรณีที่การฟ้องคดีของเอกชนนั้นเป็นการ “ฟ้องคดีโดยไม่สุจริตหรือโดยบิดเบือนข้อเท็จจริง เพื่อกลั่นแกล้งหรือเอาเปรียบจำเลย” อย่างไรก็ตาม ศาลยังคงเดินทางรับฟ้องคดีจากบริษัทธรรมชาติต่อไป

วันที่ 29 ตุลาคม 2562 คณะรัฐมนตรีมีมติรับรองแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของไทย (NAP) ซึ่งได้ระบุแผนปฏิบัติการด้านนักปกป้องสิทธิมนุษยชน โดยในแผนได้รวมถึงความพยายามในการแก้ไขกฎหมายเพื่อป้องกันนักปกป้องสิทธิจากการถูกคุกคามโดยการใช้กระบวนการทางกฎหมาย

“พุทธณีทำงานเพื่อคุ้มครองสิทธิ และส่งเสริมการคุ้มครองบุคคลอื่น ๆ ในประเทศไทยมาเป็นเวลานาน แต่ตอนนี้กลับต้องตกเป็นเหยื่อการละเมิดด้วยตนเอง” เอมี่ สมิธกล่าว “เป็นเรื่องสำคัญที่ทางการไทยจะต้องหยุดการฟ้องร้อง ป้องกันไม่ให้คดีลักษณะนี้ดำเนินต่อไป และจัดการกับกฎหมายหมิ่นประมาททางอาญาที่ก่อให้เกิดปัญหาในประเทศไทย”

